



Մ. ՅԱԿՈԲԻ Ն Ե Ր Ս Է Ն

* Ծր. 8 Յուն.— Ս. Արգարու թագաւորին մերոյ: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Գլխադրի մատուոնին մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Գեղարդ Արդ. Տաւուտլարեան:

* Կիր. 4 Յուն.— Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցիին մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Նուրհան Վրդ. Մանուկեան:

— Աւագ տօններուն առաջինին — Դարթի մարգարէին և Յակոբայ Տեառնեղբոր — հանդիսատր նախատօնակը պաշտուեցաւ շքեղօրէն զարդարուած Մայր Տաճարին մէջ, նախագահութեամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր: Արարողութեանց աւարտին՝ «Օրհնեցէք զՏէր» Ս. Աթոռի շարականի երգեցողութեամբ Միաբանութիւնը բարձրացաւ Պատրիարքարան:

* Բշ. 5 Յուն.— Ս. Դարթի մարգարէին և Յակոբայ Տեառնեղբոր (Տօն Առաքելական Ս. Աթոռոյ Երուսաղէմի): Ըստ սովորութեան, առաւօտեան ժամերգութեան ընթացքին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը զգեստաւորուած քարձիւսցաւ Տեառնեղբոր Աթոռի պատուանդանին, ուր մնաց մինչև ժամերգութեան աւարտը, երբ ընդունեց Միաբանութեան շնորհատրութիւնները: Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկոպոս «Քրիստոս Աստուած մեր» մաղթանքի ընթացքին մասնատր աղօթք ըրաւ Ն. Ամենապատուութեան կենաց արեւշատութեան համար: Ապա հանդիսատր Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Աւագ Սեղանին վրայ, որուն տակ թաղուած է մարմինը Ս. Յակոբոս Տեառնեղբոր, ըստ վաղեմի աւանդութեան: Ժամարարն էր Գերշ. Տ. Ծախէ Արքեպս. Աճմեան որ քարոզեց «Աթոռ քո, Տէր, կեցցէ ի յաիտեան» բնաբանով և զուգակըշիտը ընելով օրուան տօնիի զոյգ սուրբերուն, ներկայացուց առաջինը իբրև առաջին թագաւորը Երուսաղէմի, իսկ երկրորդը իբրև առաջին եպիսկոպոսապետը — Պատրիարքը: Մաղթեց որ անոր արժանատր յաջորդին՝ Ամեն. Տ. Եղիշէ Ս. Պատրիարքին ալ Տէրը շնորհէ Դարթ մարգարէի նման երկար ու արդիւնաշատ գահակալութիւն մը: Յետոյ, Ն. Ամենապատուութեան նախագահութեամբ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան հանդիսատր պաշտօն՝ Ս. Աթոռի հանգուցեալ Պատրիարքներու հոգիներուն համար:

— Ս. Ստեփանոսի հանդիսատր նախատօնակը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, նախագահութեամբ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր: Տօնին բուրվառակիր Հայրերն էին Հոգշ. Տ. Տ. Գեղարդ և Ասպետ Արեղաներ:

* Գ2. 6 Յուն.— Ս. Ստեփանոսի նախավկային: Այս տօնը ևս կատարուեցաւ պատշաճ հանդիսատրութեամբ: Ս. Աթոռի 4 սարկաւագներն ու 7 ուրարակիրները, առաջնորդութեամբ քորվատակիր Հոգ2. Հայրերուն, մարգարտազարդ սաղաթարտներով և քորվատներով պանծացուցին յիշատակը իրենց մշտատիպարին, «Փառք ի քարձունս»էն մինչև ժամերգութեան աւարտը, երբ Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի աւանդատան —Ս. Ստեփանոս մատուոի— Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգ2. Տ. Ասպետ Արդ. Պալեան: Սարկաւագաց հանդէսին կը նախագահէր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը, որ Ս. Պատարագէն ետք Պատրիարքարանի դահլիճին մէջ ընդունեց սարկաւագներն ու ուրարակիրները: Իսկ երկնայեան ներկայ եղաւ անոնց ի պատիւ տրուած միաբանական ընթրիքին:

* Դ2. 7 Յուն.— Գլխաւոր առաքելոց՝ Պետրոսի և Պօղոսի հանդիսաւոր նախառօճակը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, նախագահութեամբ Հոգ2. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պայրամեանի:

* Ե2. 8 Յուն.— Ս. Առաքելոցն՝ Պետրոսի և Պօղոսի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Պետրոսի վերնամատուոին մէջ: Ժամարարն էր Հոգ2. Տ. Գէորգ Վրդ. Նազարեան:

* Ըր. 9 Յուն.— Կէօթէ ետք, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճար, ուր նախագահեց Որդւոց Որոտման մեծահանդէս նախատօճակին: Ապա «Օրհնեցէք զՏէր» շարականի երգեցողութեամբ, Միաբանութիւնը բարձրացաւ Պատրիարքարան:

* Եր. 10 Յուն.— Տօն Ս. Որդւոցն Որոտման, Յակոբայ առաքելոյն և Յովհաննոս աւետարանչին: Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը մատուց օրոտն հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Ս. Գլխադրի մատուոին մէջ, և ապա ամպհովանիի ներքև ու Կենաց Փայտի մատուց ի ձեռին, նախագահեց Մայր Տաճարին մէջ կատարուած երրադարձ մեծահանդէս թափօրին: Արարողութեանց աւարտին, Միաբանութիւնը Ս. Աթոռի շարականի երգեցողութեամբ բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Ն. Ամենապատուութիւնը Ս. Պատարագի օրհնուած նշխարներ բաժնեց հաւատացեալներուն:

* Կիր. 11 Յուն.— Բարեկենդան Ս. Ծննդեան պահոց: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի վերնատան մեր մատուոին մէջ: Ժամարարն էր Հոգ2. Տ. Սևան Վրդ. Ղարիպեան: Ս. Թարգմանչաց Երկրդ. Վարժարանի և Նախակրթարանի աշակերտութիւնը ստացաւ Ս. Հաղորդութիւն:

* Դ2. 14 Յուն.— Նոր Տարի (1876) ըստ Հին Տոմարի: Ընէ գիշերին, Մայրավանքի մեծ զանգը ուրախութեամբ կ'աւետէր Ամանորը: Առաւօտեան, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ Ս. Պատարագ: Ժամարարն էր, ըստ սովորութեան, Ժամօրհնողը՝ Հոգ2. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր, որ քարոզեց, յայտնելով տարի և ժամանակ բառերու իմացումը հին ժողովուրդներու մօտ և մինչև մեր օրերը: Ս. Պատարագէն ետք, Ս. Աթոռի շարականի երգեցողութեամբ, Միաբանութիւն և ժողովուրդ բարձրացան Պատրիարքարան, ուր մեծ դահլիճին մէջ Գերշ. Տ. Ծահէ Արքեպս. նախ իր և Միաբանութեան շնորհատրութիւնները ներկայացուց Ն. Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր, սպաս Ս. Թարգմանչաց Մանկապարտէզի տանուհիներէն մէկը արտաբոյս ուղերձ մը ըրաւ Ն. Ամենապատուութեան արեւշատութեան համար և ծաղկեփունջ մը նուիրեց: Հոսկ ապա Ս. Պատրիարք Հայրը խօսք առաւ և յայտնելէ ետք թէ Նոր Տարին յարմարագոյն պահն է մենք զմեզ նորոգելու, շնորհատրեց բոլորը որոնք իր աջը առնելու մօտեցան և ստացան մէկական նարինջ:

* Եր. 17 Յուն.— Ս. Բարսղի հայրապետին: Ս. Պատարագը մատուցուե-

ցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Հայկասեր Վրդ. Պաշտմեան:

* Կիր. 18 Յուն.— Ըրագալոյց Ծննդեան և Աստուածայայտութեան: Առաւօտեան ժամը 10ին, առաջնորդութեամբ քաղաքիս բոլոր Հայկական Միութիւններու արիներուն և արեւնոյշներուն և ձմեռնային ցորտ և ուժեղ քամիին մէջէն, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը ինքնաշարժներու պատկառելի շարանով մը մեկնեցաւ Ս. Ծննդեան քաղաքը — Բեթղեհէմ: Ժամբու կէսին, Յունաց Ս. Եղիա վանքին մօտ կատարուած դիմաւորութեան և պատուասիրութեան ասանդական ձեւերպարութիւններու աւարտին, ձիաւոր ռաւիկաններու առաջնորդութեամբ ալ ստուարացած թափօրը թառաքացաւ և ժամը 11ը քառորդ անց հասաւ սքանչելիօրէն զարդարուած Ս. Ծննդեան Տաճարին հրապարակը, ուր դիմաւորութեան եկած էին տեղական, օտար սկստական խումբեր, ինչպէս նաև Բեթղեհէմի Բաղաքապետն ու Նահանգային Կառավարիչը: Դպիրներ «Խորհուրդ մեծ» շարականի երգեցողութեամբ առաջնորդեցին Ն. Ամենապատուութիւնը վանք, ուր մեր տեսչաւորանին մէջ դիմաւորութեան եկողներ պատուասիրուեցան:

— Կէսօրէ ետք ժամը 2ին, Միաբանութիւնը, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր գլխաւորութեամբ, «Հրաշափառ»ով մուտք գործեց Ս. Ծննդեան Տաճար, որու հայկական բաժնին մէջ պաշտուեցան Ժաշու և երեկոյեան ժամերգութիւններ, և կատարուեցաւ Ըրագալոյցի արարողութիւն: Իսկ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Այրին մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Նուրհան Վրդ. Մանուկեան: Ապա կատարուեցաւ Ս. Ծննդեան նախատօնակ, գլխաւորութեամբ Գերշ. Տ. Ծափէ Արքեպ. Աճէմեանի, որմէ ետք «Խորհուրդ մեծ»ի երգեցողութեամբ Միաբանութիւնը բարձրացաւ մեր վանքը, ուր Աւետարանի ընթերցումէն ետք բոլորը նստան ընթրիքի:

* Բշ. 19 Յուն.— ՏՈՒՆ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Կէս գիշերին, Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը կ'իջնէ Ս. Ծննդեան Այրը, ուր կատարուած մէկ ժամուան արարողութիւնները կը ձայնասփռուին խորայնեան ռատիօկայանէն: Այդ միջոցին Ն. Ամենապատուութիւնը կու տայ համայն Հայութեան ուղղուած իր պատգամը: Սոյն արարողութեան ներկայ կ'ըլլան Երուսաղէմի Բաղաքապետ Ն. Վսեմ. Թէտի Բօլլէք, Բեթղեհէմի Բաղաքապետ Ն. Վսեմ. Էլիաս Ֆրէճ, Երուսաղէմի Նահանգային Կառավարիչ Ռաֆայէլ Լէպի և ուրիշ բարձրաստիճան անձնավորութիւններ: Արարողութիւնները շարունակուեցան մինչև լոյս, զոյգ պատարագներու մատուցմամբ, առաջինը՝ Տաճարի մեր բաժնին մէջ Հոգշ. Տ. Ժիրայր Վրդ. Թաշճեանէ, իսկ երկրորդը՝ առաւօտեան դէմ, Ս. Այրին մէջ, Գերշ. Տ. Ծափէ Արքեպիսկոպոսէ, որ նախագահեց երկու պատարագներու միջև կատարուած «Զորքահէք»ի սրտագրաւ արարողութեան: Առաւօտեան, Տաճարի սինագարդ գալիքէն անցնելով Միաբանութիւնը բարձրացաւ մեր վանքը՝ ուր Աւետարանի ընթերցումէն ետք տրուեցաւ նախաճաշ: Ինչպէս երէկուան Ըրագալոյցին, այսօրուան պատարագներուն ալ իր շրմոքատեղիի մասնակցութիւնը թերաւ զաղութիւ երկսեռ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Ս. Աթոռի Դպրապետ Պր. Մահակ Գալալճեանի:

— Կարճ դադարէ մը ետք, Միաբանութիւնը ճամբայ ելաւ դէպի Երուսաղէմ, ուր հասաւ ժամը 8ին, ու «Խորհուրդ մեծ» շարականի երգեցողութեամբ բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Գերշ. Տ. Ծափէ Արքեպիսկոպոս Ս. Ծննդեան անտիւը փոխանցեց Ս. Ամենապատուութեան:

— Իսկ Երուսաղէմի մէջ, Ս. Ծննդեան Ըրագալոյցի արարողութիւնները կատարուեցան Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին դի-

մաց: Ս. Պատարագը Ս. Գերեզմանին վրայ մատուց Հոգ. Տ. Գեղարդ Արդ. Տառնույարեան, որմէ ետք կատարուեցաւ Ս. Ծննդեան նախատօնակ, նախազահութեամբ Տաճարի Տեսուչ Հոգ. Տ. Վաղարշ Վրդ. Խաչատուրեանի:

— Իսկ Երկուշաբթի առաւօտ, ըստ սովորութեան, Ս. Հրեշտակապետաց վանքի Տեսուչ Հոգ. Տ. Սեան Վրդ. Ղարիպեան մատուց Ս. Պատարագ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ և նախազահեց «Ջրօրհնէք»ի աւարտողութեան:

— Թէ՛ երէկ և թէ՛ այսօր, երգեցողութիւնները կատարուեցան տեղացի դպիրներու կողմէ, ի քացակալութեան ժառանգաւոր սաներու:

— Կէսօրէ վերջ, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած նախատօնակին նախազահեց Հոգ. Տ. Գէորգ Վրդ. Նազարեան:

* Գշ. 20 Յուն.— Յիշատակ մեռելոց: Ըստ սովորութեան, Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց Աւագ Թարգման՝ Հոգ. Տ. Գէորգ Վրդ. Նազարեան: Ապա կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն, նախազահութեամբ Հոգ. Տ. Հայկասէր Վրդ. Պայրամեանի:

* Եր. 24 Յուն.— Ձ. օր Ծննդեան: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին ձախակողմը գտնուող Ս. Աստուածածնի խորանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Ժիրայր Վրդ. Թաշճեան:

* Կիր. 25 Յուն.— Է. օր Ծննդեան: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Յարութեան Տաճարի վերնատան մեր մատուռին մէջ: Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Կորիւն Ծ. Վրդ. Մանուէլեան:

— Անուանակոչութեան հանդիսատի նախատօնակը պաշտուեցաւ Մայր Տաճարին մէջ, նախազահութեամբ Գերշ. Տ. Ծախէ Արքեպիսկոպոսի:

* Բշ. 26 Յուն.— Տօն Անուանակոչութեան Տեսուն: Առաւօտեան ժամը 8.30ին, Գերշ. Տ. Ծախէ Արքեպս. Աճէմեանի գլխաւորութեամբ, Միաբան Հայրեր «Հրաշափառ»ով մուտք գործեցին Ս. Յարութեան Տաճար, ուր Գերշ. Աղբազանը մատուց օրում հանդիսատի Ս. Պատարագը Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ: Վանք դարձին, Միաբանութիւնը «Լոյս ի լուսոյ» շարականի երգեցողութեամբ բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Ամեն. Պատրիարք Ս. Հօր նախազահութեամբ կատարուեցաւ «Տօրօրհնէք»ի աւարտողութիւն: Օրհնուեցան Ս. Աթոռիս բարիքները, և երգուեցան Ս. Ծննդեան և Սկիւտութեան շարականներ, փակելով շարքը Ծննդեան ութօրեայ հանդիսութիւններուն: Ապա, ժամօրհնող Հոգ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուրի գլխաւորութեամբ նոյնը կրկնուեցաւ Վանքի խոհանոցին, սեղանատան և մատանին մէջ: Օրհնուեցաւ նաև օրում շատուկ հերիսայի աւանդական ճաշը: Կէսօրին՝ Ամեն. Պատրիարք Ս. Հայրը սեղանակից եղաւ, Միաբանական սեղանատան մէջ, երկսեռ երգչախումբի անդամներուն, որոնք տօնական օրերուն նոր փայլ մը տուին հանդիսութեանց իրենց շարականներու և Կոմիտասեան քառաձայն պատարագի անթերի կատարումովը, և զովասանքով արտայայտուեցաւ անոնց մասին:

— Կէսօրէ ետք, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Ս. Յովհաննէս Կարապետի ծննդեան հանդիսատի նախատօնակը, նախազահութեամբ Հոգ. Տ. Կիրեղ Ծ. Վրդ. Գաբրիէանի:

* Գշ. 27 Յուն.— Տօն Ծննդեան Ս. Յովհաննէս Կարապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին աջակողմը գտնուող Ս. Յովհաննէս Կարապետի խորանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Գեղարդ Արդ. Տառնույարեան:

* Եր. 31 Յուն.— Ս. Անտոնի ձգնաւորին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր Հոգ. Տ. Հայկասէր Վրդ. Պայրամեան: